

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
แผนการสอนรายวิชา 369526 นวัตกรรมด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน 3(3-0)
(Innovation in Curriculum and Instruction)
ผู้สอน รองศาสตราจารย์ ดร. วารินทร์ แก้วอุไร

สภาพรายวิชา

เป็นรายวิชาเฉพาะเลือก ของหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษา วิเคราะห์ อภิปรายเกี่ยวกับแนวคิด หลักการ กระบวนการพัฒนา การเผยแพร่ และ แนวโน้มของนวัตกรรมทางด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ค้นคว้าและวิเคราะห์รูปแบบของ นวัตกรรมทางด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนในปัจจุบัน ฝึกปฏิบัติการพัฒนาและทดลองใช้ นวัตกรรมทางด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และอภิปราย เกี่ยวกับ นวัตกรรมทางด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน การนำมาใช้เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการสอน
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์กระบวนการสร้างและหาประสิทธิภาพนวัตกรรมทางด้าน หลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอภิปรายเกี่ยวกับการเผยแพร่ และแนวโน้มของนวัตกรรมทางด้าน หลักสูตรและการเรียนการสอน
4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติการพัฒนาและทดลองใช้นวัตกรรมทางด้านหลักสูตรและ การเรียนการสอน
5. เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาและใช้นวัตกรรมทางด้านหลักสูตรและการเรียน การสอนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

แผนการเรียนการสอน

ครั้งที่	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม/งานที่มอบหมาย
1	- ปฐมนิเทศ สร้างความคุ้นเคย ความหมายของนวัตกรรมการศึกษา แนวคิด หลักการของนวัตกรรมการทางด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน (ประเภทเทคนิค วิธีการ หรือกระบวนการ และประเภทสื่อและเทคโนโลยี)	กิจกรรม - แนะนำรายละเอียดวิชา - ชี้แจงการมอบหมายงานและร่วมกันสร้างข้อตกลง - ชี้แจงการวัดและประเมินผล การเรียนและร่วมกันสร้างข้อตกลง - แนะนำเอกสารประกอบการค้นคว้าและแหล่งเรียนรู้ - วางแผนการเรียนร่วมกัน - ผู้สอนบรรยาย อธิบาย และยกตัวอย่างประกอบ พร้อมใช้คำถามนำอภิปราย - ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายสรุป - มอบหมายงานศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
2-3	กระบวนการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา 1. ศึกษาสภาพปัญหา ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อหาลักษณะของปัญหาและนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน 2. ออกแบบนวัตกรรม ในด้านต่อไปนี้ 2.1 โครงสร้าง/ ส่วนประกอบ 2.2 ลักษณะของนวัตกรรม บอกที่มาของแนวคิด/ ทฤษฎีที่นำมาพัฒนา บอกถึงลักษณะของนวัตกรรม 2.3 ลักษณะการนำไปใช้	กิจกรรม - ผู้สอนนำอภิปรายด้วยการใช้คำถาม พร้อมทั้งอธิบาย และยกตัวอย่างประกอบ - ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายสรุป - กระบวนการพัฒนานวัตกรรมด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบด้วย

ครั้งที่	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม/งานที่มอบหมาย
	3. สร้างหรือพัฒนานวัตกรรม ตามแนวคิดหรือกรอบของรูปแบบนวัตกรรมที่กำหนดไว้ 4. ทดลอง แบ่งเป็น 2 ระยะคือ 4.1 นำนวัตกรรมไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก เพื่อตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรม เช่น ภาษา ลำดับขั้นตอนของเนื้อหาวิชา ความเป็นไปได้ของกระบวนการความถูกต้องของเนื้อเรื่อง ความเหมาะสมกับ สถานการณ์จริง 4.2 นำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสถานการณ์จริง เป็นการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพและปริมาณผลของนวัตกรรมนั้นเพื่อการพัฒนาต่อไป 5. ประเมินผล การเก็บข้อมูลควรทำเป็นระยะๆ ในระหว่างการทดลองและเมื่อจบสิ้นการทดลองแล้ว เพื่อเป็นข้อสรุปและยืนยันประสิทธิภาพของนวัตกรรมนั้น ถ้าผลการทดลองสามารถลดหรือแก้ปัญหาได้ก็แสดงว่า นวัตกรรมนั้นมีคุณค่าและนำไปขยายผลได้โดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อไป	- มอบหมายงานค้นคว้าเกี่ยวกับร่วมมือปราชญ์ในครั้งต่อไป
4-6	แนวโน้มของนวัตกรรมทางด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบและกระบวนการใช้นวัตกรรม - นวัตกรรมด้านหลักสูตร - นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ความคิด - นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะและเจตคติ - นวัตกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	กิจกรรม - ผู้สอนบรรยาย อธิบาย และยกตัวอย่างประกอบ พร้อมใช้คำถามนำอภิปราย - ผู้เรียนค้นคว้าและวิเคราะห์รูปแบบของนวัตกรรมทางด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนในปัจจุบันและนำเสนองานการศึกษาค้นคว้าและร่วมกันวิเคราะห์และอภิปราย
7-8	แนวคิด หลักการ การเผยแพร่ นวัตกรรม - คุณสมบัติและลักษณะของนวัตกรรมทางการศึกษากับ	กิจกรรม - ผู้สอนบรรยาย อธิบาย และ

ครั้งที่	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม/งานที่มอบหมาย
	- การตกลงใจยอมรับนวัตกรรม - รูปแบบการเผยแพร่วัตกรรม (การเผยแพร่ที่อิงการใช้อำนาจสนับสนุนจากเบื้องบน การเผยแพร่แบบใช้มนุษยสัมพันธ์ การเผยแพร่แบบอิงประชากรผู้ใช้นวัตกรรม การเผยแพร่แบบผสม) - สอบกลางภาค	- ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายและแสดงแนวทางในการเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา
9-12	ฝึกปฏิบัติการพัฒนาและทดลองใช้นวัตกรรมทางด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน - การพัฒนาวิธีการ/นวัตกรรม และเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ - การนำวิธีการ/นวัตกรรม และเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ไปใช้ - การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล (สถิติ การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล) - การเขียนรายงานผลการพัฒนานวัตกรรม - แนวทางการเผยแพร่นวัตกรรมที่พัฒนาขึ้น	กิจกรรม - ผู้สอนบรรยาย อธิบาย และยกตัวอย่างประกอบ พร้อมใช้คำถามนำอภิปราย - ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการพัฒนาและทดลองใช้นวัตกรรมทางด้าน หลักสูตรและการเรียนการสอน - ผู้เรียนเขียนรายงานผลการพัฒนานวัตกรรมและเสนอแนวทางการเผยแพร่ นวัตกรรมที่พัฒนาขึ้น
13-15	- นำเสนอผลการฝึกปฏิบัติการพัฒนาและทดลองใช้นวัตกรรมทางด้าน หลักสูตรและการเรียนการสอน - สรุปประมวลองค์ความรู้ที่สำคัญ	กิจกรรม - ผู้เรียนนำเสนอผลงาน - ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันประเมินผลงานและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
16	สอบปลายภาค	

การประเมินผลการเรียน

1. การมีส่วนร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนและจิตพิสัยในการเรียน	10 คะแนน
2. งานปฏิบัติการระหว่างเรียน	50 คะแนน

2.1 นำเสนอแนวโน้มของนวัตกรรมทางด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนรูปแบบ และกระบวนการใช้นวัตกรรม (20 คะแนน)

2.2 นำเสนอการพัฒนาและทดลองใช้นวัตกรรมทางด้านหลักสูตรและการเรียน การสอน (30 คะแนน)

3. สอบกลางภาคเรียน (ปฏิบัติการและจิตพิสัย)	10 คะแนน
4. สอบปลายภาคเรียน	30 คะแนน

เกณฑ์การประเมินผลการเรียน

1. คะแนนร้อยละ 80 - 100 ได้ระดับชั้นเป็น A
2. คะแนนร้อยละ 75 - 79 ได้ระดับชั้นเป็น B⁺
3. คะแนนร้อยละ 70 - 74 ได้ระดับชั้นเป็น B
4. คะแนนร้อยละ 65 - 69 ได้ระดับชั้นเป็น C⁺
5. คะแนนร้อยละ 60 - 64 ได้ระดับชั้นเป็น C
6. คะแนนร้อยละ 55 - 59 ได้ระดับชั้นเป็น D⁺
7. คะแนนร้อยละ 50 - 54 ได้ระดับชั้นเป็น D
8. คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 ได้ระดับชั้นเป็น F

เอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้า

ถวัลย์ มาศจรัส และชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์. นวัตกรรมการศึกษาชุดการนิเทศเพื่อปฏิรูปการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้อ. กรุงเทพฯ : ชารอักษร, 2547.

ทิสนา แจมมณี. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

บุญเกื้อ ควรหาเวช. นวัตกรรมการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4) กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2542.

ทักษิณี บุญเดิม และคณะ. การสังเคราะห์นวัตกรรมการเรียนการสอนจากผลงานวิจัยกลุ่มวิชา วิทยาศาสตร์. ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเรื่อง การ สังเคราะห์นวัตกรรมการสอนจากผลงานวิจัยกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และ ภาษาอังกฤษ (What Research Says in Mathematics, Science and English.) กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2547.

วารินทร์ แก้วอุไร และคณะ. การสังเคราะห์นวัตกรรมการเรียนการสอนจากผลงานวิจัยกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์. ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์นวัตกรรมการสอนจากผลงานวิจัยกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ (What Research Says in Mathematics, Science and English.) กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2547.

ศิริชัย กาญจนวาที และคณะ. โครงการวิจัยรูปแบบของระบบการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเขตพื้นที่การศึกษา: รายงานการศึกษารูปแบบของระบบการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กรณีศึกษา : โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

ศิริชัย กาญจนวาที และคณะ. โครงการวิจัยรูปแบบของระบบการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเขตพื้นที่การศึกษา: รายงานการศึกษารูปแบบของระบบการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านวังสาร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

สุดากาญจน์ ปัทมดิลก และคณะ. การสังเคราะห์นวัตกรรมการเรียนการสอนจากผลงานวิจัยกลุ่มวิชาภาษาอังกฤษ. ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์นวัตกรรมการสอนจากผลงานวิจัยกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ (What Research Says in Mathematics, Science and English.) กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2547.

ลำลี ทองธิว. การเผยแพร่ นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารและครูยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาทั้งของไทยและต่างประเทศ

Lertchalolarn Chawalert, Sinlarat Paitoon, and Cate Normsri. **Globalization and Localization Enmeshed: Searching for a Balance in Education.** Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand, 2003.